

מהיסוד

כתב עת להגות יהודית

לחפש את האמת כי אין אמת, והשאלה המרכזית שלפיה בוחנים את החיים היא "באיזו מידה תורם המעשה להנאתי ומונע ממני את הסבל". הפלורליזם ההלניסטי אפשר והיווה בסיס לאקסיסטנציאליזם משום שהוא מאפשר לכל אדם למצוא את דרכו האישית ללא קביעת אמת יחידה חיפוש אמת אוניברסאלית. אחד ההוגים הגדולים של הפילוסופיה "האקזיסטנציאליסטית" הוא הפילוסוף והסופר הצרפתי אלבר קמי (1913 - 1960) לשיטתו הפתרון היחיד לאבסורד של חיי האדם הוא ההתעמתות עמו וההתעסקות בו, הוא כותב: "די במאבק אל הפסגה כשלעצמו כדי למלא בשמחה את לב האדם". לשיטתו - בכל צעד יש למצוא משמעות אישית סובייקטיבית מעצם קיומו של האבסורד.

דוגמה לכך נתן הפילוסוף זאן פול סארטר (1905 - 1980) - חייל במלחמת ספרד שליבו מבותר בין הרצון להילחם בחזית נגד הפשיסטים והנאצים, לבין הרצון לעזור לאימו בבית, החייל לא יודע מה טוב יותר כי שתי האופציות שוות ביחס לאמת שלו. הוא מתחבט מה יותר טוב בשבילו בלבד. סארטר כתב מחזות רבים כדי להמחיש את הלך מחשבתו, המחזה הידוע ביותר שנקרא "בדלתיים סגורות" כולל את השורה הבאה - "הגיהינום, הוא הזולת" (!!!)

גישה זו השפיעה על חקר הפסיכולוגיה האנושית - ויקטור פרנקל (1905 - 1997) הציעה בספרו "האדם מחפש משמעות" שמשמעות אישית היא הגורם שמניע את האדם, כל אחד ואחד צריך למצוא את הדבר בעצמו ועליו לקבל את עול האחריות לפי מה שמכתיבה לו תשובתו, "אם יצליח - יוסיף לגדול חרף כל צרותיו" עבור פרנקל להתקיים פירושו למצוא פשר אישי לסבל, פרנקל כותב "אם יש בכלל תכלית לחיים, צריך שתהיה תכלית לסבל ולמוות - אך איש לא יוכל לומר מהי תכלית זו" (!!!)

לגישה זו ישנם השלכות מרחיקות לכת על המערכות החברתיות והאחריות של החברה - אם לכל אדם יש אמת ומטרה אישית סובייקטיבית הרי שהחברה ככלל והאחר כפרט אינם בעלי חשיבות מוסרית במערכת השיקולים של חבריו. מצב זה עלול להוביל לאנרכיה מפלצתית באכזריותה או לחלופין לשלטון שרודף זרים רק כי הם לא באינטרס של האינדיבידואלים. בנוסף זה מעמיד בשאלה מהותית האם יש זכות אתית לקבוע ולאכוף נורמות חברתיות בעולם שאין בו אמת אבסולוטית שקובעת אמות אתיות.

דוגמה עצובה ניתן למצוא במהפכה הצרפתית - לאחר מאסרו והוצאתו להורג של לואי ה-16 יחד עם משפחתו, צרפת עברה זעזוע חברתי אתי ודתי, המבנה החברתי שנשמר במשך מאות שנים התרסק והחברה מצאה את עצמה מעורטלת מכל מבנה וסדר, התפרקות זו הביאה לעולם את שלטון הטרור שבו הוצאו להורג, לפי התיעוד הרשמי, למעלה מ-16,000 איש בגילויטינה,

האם יש אמת?

במאה השלישית לפני הספירה אלכסנדר מוקדון יצא לכיבוש העולם. בכיבושיו נהג בכבוד כלפי העם המנוצח. הוא שילב את הנהגתם בפוליטיקה ואף בצבא המקדוני. הוא אפשר למקומיים לשמור על מנהגיהם ועל דתם, הוא אף מנע מחייליו מלעשוק את האוכלוסייה המוכנעת. אלכסנדר האמין שכיבוש שרוצה למשול באקלים נוח וללא שפיכות דמים מיותרת צריך ליצור אקלים חיובי באומה הנשלטת. לשיטתו, על הכובש להסכים להתבוללות תרבותית, חברתית ואף דתית של הכובשים והנכבשים.

אלכסנדר חלק על מחנכו במשך שנתיים - אריסטו (384 - 322 לפנה"ס) בעוד אריסטו הדגיש את עליונות התרבות היוונית לעומת "הברברים הנבערים" נטה אלכסנדר לגישה קוסמופוליטית יותר והתייחס אל העמים הכבושים כשווים. והוא אף היווה סמל בכך שנתן את ליבו בידיה של רוקסנה, בת אצילים שנשבתה בכיבוש העיר האחרונה של הממלכה הפרסית. נישואי הכובש והשבויה היוו דוגמה של סינתזה חברתית.

תולדות הזמן הוכיחו שמלך מקדוניה צדק, הכיבוש היווני הותיר חותם קולוסאלי בהיסטוריה של אומות אחרות. (ו)כמו כן ההיסטוריה המקדונית הושפעה ממגוון עצום של מדינות ותרבויות, דוגמה לכך ניתן למצוא בכך שהיוונים זיהו את אלילי המזרח כאיליהם, כדוגמת האל הסורי "בעל" שזוהה עם האל היווני זאוס. תהליכים אלו יצרו את תרבות ההלניסטית.

בבסיסה של דרך החשיבה שיסד אלכסנדר ישנה אידאה האומרת שאין עם דעה ואפילו דת שהיא האמת הצרופה שאינה מאפשרת חיים למי שאינו הולך בדרכה. אלא על האמת להיווצר באופן

סובייקטיבי מאמיתות שונות ומגוונות.

על בסיס אידאה זו התפתח במאה הקודמת זרם אקזיסטנציאלי בפילוסופיה המערבית. אקזיסטנציאליזם היא תפיסת עולם הגורסת שלחיים אין משמעות או מטרה אינהרנטית, וכי ליחידים יש חופש מוחלט לעשות את הבחירות שלהם וליצור את הערכים שלהם.

לפי שיטה זו אין אמת אוניברסאלית ואבסולוטית ולכול אינדיבידואל יש אמת אישית סובייקטיבית. אין לאדם צורך

לפי הערכות עוד כ-25,000 מתו בנסיבות שונות כתוצאה משלטון הטרור ברחבי צרפת, כולל מתים בפעולות-תגמול צבאיות ואף 10,000 אסירים שנפלו קרבן לתנאים הקשים בבתי-הכלא המוצפים, יש המשערים את מניין המוצאים להורג בכל יום בארבעים איש! הקרב העקוב ביותר מדם היה דיכוי המרד בוונדה, שגבה את חייהם של לפחות 100,000 נפש, וכל זאת כשצרפת מונה כ-28 מיליון איש.

האם אין דרך אחרת - האם נגזר על האדם להיות מוגבל ביכולתו למצוא את האמת צרופה.

דקארט רצה למצוא מעמד לרגליה של ההכרה האנושית "אני חושב - משמע אני קיים", האני האנושי כבסיס המציאות וקנה המידה לכל אמת. משפט קרטזיאני זה הפך להיות דיבר ראשון ללוחות ההגות האירופית, מה שהפך במרוצת הזמן לאידאולוגיות הרסניות שהולידו את היטלר ואת סטאלין. המחשבה שהכל נובע ממחשבותיו של האדם הפכה בני אדם למכונת שנאה לכל מי שהוא אחר.

נראה שהאנושות זקוקה לנקודה ארכימדית שמעבר לכדור

הארץ, נקודה שממנה ישאף האדם את האמת, בה תאחז מחשבתו המופשטת שתהא לו לקו מנחה ומשקולת לאורך חייו -

העם היהודי מעיד במשך אלפי שנות היסטוריה שעם שמנה שתי מיליון איש ראה בעיניו את אלוקים ששולט בטבע ופונה אל האדם, אלוקים זה עומד בפני עצמו ללא הזדקקות למשענת כל שהיא, עשרת הדברות שניתנו במעמד זה פותחות במילים "אנכי ה' אלוקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים" האלוהים הוא ה"אנך" שעומד בפני עצמו ללא צורך באישור או אימות כל שהוא, הספורנו מפרש את המילה אנוכי "לבדי, הוא ה' הנותן מציאות",

אלוקים הדריך ונתן הוראות ברורות לגבי כול אדם בעולם כול האינדיבידואלים נבראו ונשלחו על ידי אלוהים שרוצה במסע אישי שלהם על פני כדור הארץ, המסע יכול להיות מובל על ידי אמת אבסולוטית מכיוון שהיא מעל מוגבלותו ויצריו של האדם.

חיפוש אחר האמת כבר לא נעשה במחשבותיו של האדם, אלא מחשבותיו מחפשות אמת עליונה להיתלות בה.

אין אדם או קבוצה שיכולים לטעון שהם הצודקים היחידים או הגזע העליון כי כל אדם קיים מכוח החלטה אלוהית ומשום כך על כול אחד לכבד את צרכי ורצונות כול אדם כי כל אדם הוא חלק ממארג בתוכנית האלוהית.

אין זה אומר שהיחיד צריך לשעבד את עצמו לטובת הכלל אלה על היחיד ליצור את מסלול חייו האישי מבלי לפגוע במסלול האישי של האחר וכאשר החברה כגוף אחד תדע לנהוג כן "וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למוזרות לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה"

לכל אדם חשיבות מיוחדת ודרך משלו אך כלל בני האדם נעים לעבר מטרה אמיתית מה שדורש חברה מכבדת ומתוקנת.

אם יש לך כישרון ומסר
ואתה מעוניין להגיע לציבור
גדול ואיכותי
שלח מאמר/חבורה למערכת
ואנו נבדוק אותו
ואם ימצא ראוי לכך
נשמח לפרסם!

**כותב ספר? מוציא עלון לשבת?
הכל במקום אחד!**

- ✍ עימוד ספרים
- ✍ עימוד ועיצוב עלונים
- ✍ הקלדה
- ✍ גרפיקה
- ✍ עיצוב כריכות
- ✍ עיצוב והפקות דפוס

r0548479342@gmail.com

כדי להפיץ את העלון בתפוצה גדולה יותר

אנו נשמח להנציח את יקירכם או להרבות זכויות לרפואה שלימה ולהצלחה

bh0583260954@gmail.com